

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«ТОПІАРНЕ МИСТЕЦТВО»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	206 Садово-паркове господарство
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Садово-паркове господарство»
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, Кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Контактні дані розробника (-ів)	<i>Викладач:</i> ГАПОН Юрій Васильович кандидат біологічних наук, старший викладач <i>Контакти:</i> навчальний корпус №1, кімн. 1. <i>e-mail:</i> yurii.hapon@pdau.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/gapon-yuriy-vasylovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Ботаніка з основами екології рослин, Ландшафтознавство, Садово-паркові культури з основами дендрології,
Компетентності	Загальні: ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК08. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності. Фахові: ФК01. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо). ФК06. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

	ФК11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал. ФК12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проєктні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтно-архітектури та дизайну зовнішнього середовища
Результати навчання	РН02. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. РН04. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства. РН07. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проєктування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
ОК передбачає набуття наступних загальних компетентностей: здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії. Навички <i>soft skills</i> формуються під час комунікації та роботи в команді на практичних заняттях; здатність брати на себе відповідальність, управляти своїм часом, розуміння важливості кінцевих термінів формується під час виконання завдань самостійної роботи; здатність логічно і системно мислити, креативність формується під час підготовки презентацій, рефератів, доповідей.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формувати у здобувачів вищої освіти системні теоретичні знання про топіарне мистецтво як художньо-технологічну та практичну складову садово-паркового господарства, а також професійні вміння й практичні навички з формування, утримання та використання топіарних форм у ландшафтному середовищі. Дисципліна спрямована на оволодіння сучасними технологіями обрізування й формоутворення деревних і чагарникових рослин, методами спостереження, ідентифікації, добору та культивування рослин для топіаріїв, забезпечення їх декоративності, життєздатності й стійкості в умовах міського середовища, а також на розвиток здатності самостійно й у команді проєктувати та реалізовувати топіарні композиції відповідно до наукових методик, стилістичних принципів і вимог замовника.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Топіарне мистецтво в системі садово-паркового господарства Тема 2. Асортимент дерев і чагарників для топіарного формування Тема 3. Інструменти та допоміжні засоби топіарного формування Тема 4. Живоплоти як основний елемент топіарного мистецтва Тема 5. Технологія створення та формування живих огорож Тема 6. Формування крон і топіарних композицій Тема 7. Обрізування та догляд за топіарними рослинами Тема 8. Спеціальні методи топіарного догляду та формування	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
Словесні: лекція, пояснення, бесіда; наочні: ілюстрування; практичні методи: практичні роботи, конспектування, підготовки реферату; методи формування пізнавальних інтересів: метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти; метод усного контролю: бесіда, доповідь. Самостійна робота без контролю викладача: завдання самостійної роботи. Методи з розвитку соціальних навичок: презентації, доповіді, робота в команді.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведена у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	<i>Поточний контроль</i> здійснюється під час проведення практичних занять із метою перевірки рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, підготовленості до виконання конкретних завдань і виконання самостійної роботи. Поточне оцінювання має забезпечити ефективний зворотний зв'язок для здобувача вищої освіти та надати йому можливість використовувати отримані результати для покращення своїх показників під час наступного оцінювання. <i>Семестровий контроль</i> проводиться у формі заліку за розкладом згідно з графіком навчального процесу. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості. <i>Повторне проходження контрольного заходу</i> для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту, за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною. Повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти. Кількість навчальних дисциплін, які можна перездати здобувачу вищої освіти за весь період навчання, не повинна перевищувати чотирьох. Оцінка, отримана під час перездачі, є остаточною і не підлягає оскарженню.
- щодо академічної доброчесності	Під час вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, що передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- щодо відвідування занять	Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	Набуття програмних результатів навчальної дисципліни можливе і після успішного закінчення навчання у неформальній та інформальній освіті (платформи Coursera, Prometeus та ін.). Визнання та перезарахування результатів неформального навчання відбувається за наявності документального підтвердження (зокрема сертифікату).
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити

результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заява щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційною комісією. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента і не змінюється; – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Кузнецов С.І., Кушнір А.І., Левон Ф.М., Пушкар В.В., Суханова О.А., Кузнецова М.С., Гончаренко Б.В. Ассортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 321 с.
2. Кучерявий В. С. Топіарне мистецтво Новий світ-2000, 2024, 175 с.
3. Дендрологія. Навчальний посібник / за ред. проф. Г.П. Петришин. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 348 с.

Допоміжні

1. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів: Сполом, 2014. 676 с.
2. Gordon Taylor and Guy Cooper. Gardens of eccentric and extravagant visions obsession. – London: Weidenfeld, 1999. 192 S.
3. Топіарне мистецтво та живоплоти: навч. посібник / Я.М. Шляхта. Львів: Львівська політехніка, 2015. 120 с
4. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. К.: Вища школа, 2003. 199 с.
5. Шайтан І.М. Формово-декоративний плодовий сад. К.: Наукова думка, 1967. 144 с.
6. Швиденко А.Й., Данілова О.М. Дендрологія.. Чернівці: Рута, 2003. 227 с.

Інформаційні ресурси

1. . www.ebts.org Topiary
2. www.buchsbaum-freunde.de Topiary
3. <http://culturamugellana.files.wordpress.com/> Cultura Mugellana arte, pittura, scultura, poesia, giornalismo. palazza di Cafaggiolo.
4. <http://zakon.rada.gov.ua/> – Законодавство України
5. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – Урядовий портал
6. <http://nature.land.kiev.ua> – Природа України.
7. Блог Олега Листопада / <http://pryroda.in.ua/lystopad/tag/step/>
8. Природа України / <http://nature.land.kiev.ua/>
9. Степи України / <http://pryroda.in.ua/step/>
10. «Ландшафт» <https://landshaft.org.ua>
11. КП «Декоративні культури» <https://www.facebook.com/decorculti/>

Реквізити
затвердження

Затверджено на засіданні кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, протокол від «01» вересня 2025 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми /Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання практичних робіт	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Топіарне мистецтво в системі садово-паркового господарства	5	5	10
Тема 2. Асортимент дерев і чагарників для топіарного формування	5	5	10
Тема 3. Інструменти та допоміжні засоби топіарного формування	5	5	15
	5		
Тема 4. Живоплоти як основний елемент топіарного мистецтва	5	5	15
	5		
Тема 5. Технологія створення та формування живих огорож	5	5	15
	5		
Тема 6. Формування крон і топіарних композицій	5	5	10
Тема 7. Обрізування та догляд за топіарними рослинами	5	5	15
	5		
Тема 8. Спеціальні методи топіарного догляду та формування	5	5	10
Разом	60	40	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних робіт

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано повністю, ґрунтовно та своєчасно. Матеріал розкрито логічно, послідовно, з використанням сучасних наукових джерел. Є аргументовані висновки, порівняння, власні приклади або аналітичні елементи. Відсутні помилки у фактичному матеріалі, подано якісне оформлення (дотримання структури, посилання, таблиці, схеми — за потреби).
4	Завдання виконано повністю, але аналіз дещо спрощений або недостатньо глибокий. Дрібні фактичні чи стилістичні неточності, що не впливають на зміст. Оформлення здебільшого коректне, незначні недоліки. Висновки є, але менш аргументовані.
3	Завдання виконано частково або поверхнево. Використано обмежену кількість джерел; відсутній аналіз, робота носить переважно описовий характер. Є

	помилки у змісті або структурі. Оформлення потребує доопрацювання. Висновки нечіткі або відсутні
2	Завдання виконано менше, ніж на 50 %. Значні фактичні або логічні помилки. Робота не відповідає вимогам щодо структури, оформлення або змісту. Недостатнє використання джерел, відсутність аналізу.
1	Надано фрагментарні матеріали, що лише частково стосуються теми. Відсутня логіка викладення, структура, висновки. Грубі фактичні помилки.
0	Робота не подана або не відповідає темі взагалі.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання самостійної роботи виконані повністю, ґрунтовно та своєчасно. Матеріал розкрито логічно, послідовно, з використанням сучасних наукових джерел. Є аргументовані висновки, порівняння, власні приклади або аналітичні елементи. Відсутні помилки у фактичному матеріалі, подано якісне оформлення (дотримання структури, посилання, таблиці, схеми — за потреби).
4	Завдання виконано повністю, але аналіз дещо спрощений або недостатньо глибокий. Дрібні фактичні чи стилістичні неточності, що не впливають на зміст. Оформлення здебільшого коректне, незначні недоліки. Висновки є, але менш аргументовані.
3	Самостійні завдання виконані частково або поверхнево. Використано обмежену кількість джерел; відсутній аналіз, робота носить переважно описовий характер. Є помилки у змісті або структурі. Оформлення потребує доопрацювання. Висновки нечіткі або відсутні
2	Завдання самостійної роботи виконані менше, ніж на 50 %. Значні фактичні або логічні помилки. Робота не відповідає вимогам щодо структури, оформлення або змісту. Недостатнє використання джерел, відсутність аналізу.
1	Надано фрагментарні матеріали, що лише частково стосуються теми. Відсутня логіка викладення, структура, висновки. Грубі фактичні помилки.
0	Робота не подана або не відповідає темі взагалі.